

Udbyttedata giver god lagerstyring og grovfoderstrategi

VESTERVANG: Nu ved Kristian Thomsen nøjagtigt, hvad der er af FE i de enkelte siloer, og hvad den enkelte mark producerer i udbytte og næringsindhold.

Af fagredaktør

Henning Laen Sørensen

Udbytteregistrering af grovfoderet er vigtigt for Kristian Thomsen, når han planlægger sin grovfoderstrategi og styrer grovfoderlageret i siloerne.

»Det er f.eks. vigtigt nøjagtigt at vide, hvor mange FE, der ligger i hver silo, så jeg får tømt siloen, inden der skal lægges nyt 1. slæt i den«, siger Kristian Thomsen, (Vestervang ??) Møldrup, nord for Viborg.

Han købte ejendommen for 2,5 år siden som konkursbo. Gården var velpasset, men der var solgt 100 køer, så der var 340 HF og krydsede køer ved overtagelsen. Der var fuldt opdræt, så siden er alle kvier sat ind for at få koantallet op på de nuværende 440. Kristian bruger nu mest HF sæd for at få en renracet besætning.

Kristian uddyber her vigtigheden af at vide, hvor mange FE, der ligger i hver silo:

»Tidligere måtte man måle med øjnene: Er der mon 240 FE pr. m³? Og hvor mange m³ ligger der i hver silo? Det har stor betydning for, hvilken silo, jeg skal tage hul på for at have den opfodret inden der lægges et nyt 1.

De 440 køer har en ydelse på 12.500 kg EKM. Der er en del krydninger, men Kristian Thomsen satser på en ren HF besætning. Foto: Henning Laen Sørensen

slæt i den året efter. Det har jeg nu meget mere styr på, fordi NIR sensoren på finsnitteren giver mig et nøjagtigt mål for, hvor mange FE, der høstes og lægges i den enkelte silo«, siger Kristian Thomsen og nævner, at han f.eks. ved, at hvis NIR målingerne viser, at der er FE til ca. 100 dage, så er fejlmargenen på ca. 3 dage. Det giver en god sikkerhed for forventet udløbsdato på hver silo.

»Nu ved jeg, at der f.eks. ligger 450.000 FE i siloen, og da jeg skal bruge 3.200 hver dag, så er der til 140 dages grovfoder i siloen«.

I år har han i de 2 siloer til græs henholdsvis slæt 1+4 og 2+3. »Det ville nok have været bedre med 1+3 og 2+4 rent indholdsmæssigt, men det kommer an på året og fylden i siloerne«, siger Kristian Thomsen. Ud over NIR på snitteren tages der 5 græsensilageprøver fra de 5 'græsområder', så man kan se, hvad de enkelte marker har givet, ikke alene i udbytte, men også nok så væsentligt, i næringsværdi. Disse data bruges ved foderplanlægningen.

I foråret 2019 blev der i samar-

bejde med maskinstationen lagt en grovfoderstrategi om, at der skulle tages 5 slæt græs, men denne strategi er igen blevet kuldkaftet, mest på grund af årets vejrlig.

»Vi ville tage 1. slæt 18. maj og derefter 4 slæt mere med 4 ugers mellemrum, det sidste i starten af oktober. Men det 1. slæt var klar nogle dage tidligere, og 2. slæt blev taget 10 dage før beregnet, på grund af truende vejrudsigt. 4. slæt endte med at være 14 dage før beregnet, så konklusionen er, at vi fremtidigt vil køre med 6 slæt«, siger Kristian Thomsen.

Normalt er de første 5 slæt kofoder, mens det 6. bruges som kviefoder. Men det gik galt i 2017:

»Det er den værste brøler, jeg har lavet. Vi havde masser af grovfoder på lager. Derfor solgte jeg noget af lageret samt hele 5. slæt på roden. Desværre viste køber sig at være en fuser, så vi lod 5. slæt stå for længe, men så endte det som kviefoder, og det fik vi besvær med at få fodret op«, siger Kristian Thomsen, der pointerer,

at grovfoderetmængden passer med 5 slæt til køerne og et mindre sjette til kvierne.

Udbytteregistrering spiller også en stor rolle, når udlægsmetode skal bestemmes. Kristian har prøvet forskellige metoder:

I 2018 blev der sået græsudlæg i 35 ha vinterhvede. Her i foråret 2019 blev der sået 35 ha græs i renbestand. 1. slæt i græs renbestand

Majsen står flot i år hos Kristian Thomsen. Normaludbyttet er 11.000 FE i majs og 10.000 FE i græs. Foto: Henning Laen Sørensen

blev taget samtidig med 3. slæt af det efterårsudlagte. Kristian vurderer, at det efterårsudlagte vil give 4.000 FE mere end det forårs-sæede. Alligevel hælder han mere til forårsåning i renbestand:

»Spørgsmålet er, om det forårsudlagte græs kan kompensere vækstmæssigt hen over sæsonen. Herudover kan gengrøning være et problem. Jeg har prøvet være i stedet for hvede, og jeg har prøvet vårbyg om foråret, men især vårbyggen har gengroet voldsomt. Ingen tvivl om, at efterårsudlagt i hvede giver det højeste udbytte«, siger Kristian.

Han overvejer derfor også at leje ekstra jord, f.eks. 35 ha, hvor han kan lave græsudlæg i vinterhvede. Det vil frigive lidt jord, som han kunne bruge til korndyrkning og dermed halmproduktion. I øjeblikket skal han købe meget halm i omegnen. Han har også prøvet at tage 1. slæt græs, derefter pløje arealet og så majs 10. maj. Men det gav for lidt i udbytte.

NØGLETALLET

6

græsslæt er fremtidens strategi. De 5 første som kofoder, det lille sjette som kviefoder.

ANBEFALINGER

Markindeks som styringsredskab

• Kristian Thomsen er ikke helt nået dertil endnu, men på sigt vil han aktivt til at bruge udbytteregistreringerne på den enkelte mark til at få lavet et egentlig markindeks. Det kunne benyttes til at sige, at hvis et udbytte i mark 1 blev sat til 100, og så indeks næste år steg eller faldt, så kunne man akrtivt bruge det til at justere dyrkningsindsatser, f.eks. gødsning. Det ville også kunne bruges til at sammenligne med andre marker med dyrkningsmetoder, f.eks. udlægsmåder. En graderet gødsning i den enkelte mark ser Kristian Thomsen også som en fremtidig væsentlig måde at få større udbytte i markerne.

• Der dyrkes afgrøder på 280 ha, hvoraf Kristian ejer de 150. Der anvendes 3 afgrøder, ja næsten kun 2, for majsarealet udgør 160 ha, mens der dyrkes græs på 120 ha. Der anvendes kun 1 sort græs og 5 i majs. I år har han lavet en 'forsøgsmark midt i majsmarken med forskellige majs sorter, som via snitterens NIR skal udbyttevurderes som mulige fremtidige majs sorter.

Fremtidsplaner

• Kristian Thomsen har 440 køer, der yder 12.500 kg EKM. Malkestalden er en dobbelt 16 med swing-over, men desværre uden fast exit. »I princippet kunne anlægget malke 1.000 køer, men lad os nu se - der skal være bundlinje i det«, funderer Kristian Thomsen om fremtiden. Der er 8 heltidsansatte, der alle arbejder i stalden. En maskinstation sørger for alt markarbejdet.